

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2986
Tarih : 23.09.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

21 Eylül 2016 tarihinde Trabzon'un Beşikdüzü ilçesi ile Giresun'un Eynesil ilçesinde şiddetli yağış sel ve su baskınlarına yol açarak üç yurttaşımızın ölümüne sebep olmuştur. Karadeniz'de yaşanan sel felaketlerinin neden ve sonuçlarıyla araştırılarak önlemler alınması adına Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105 'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

İdris BALUKEN

HDP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

21 Eylül 2016 tarihinde Trabzon'un Beşikdüzü ilçesi ile Giresun'un Eynesil ilçesinde şiddetli yağış sel ve su baskınlarına yol açarak üç yurttaşımızın ölümüne sebep oldu. 2015 yılının Ağustos ayında Rize'nin Hopa ilçesinde meydana gelen sel felaketi edeniyle 8 yurttaşımız yaşamını yitirmişti. O günlerde konuya ilişkin açıklama yapan Hopa Belediye Başkanı Nedim Cihan, 'Yaşadığımız sel ve heyelan ilçemiz için son 50 yılın felaketi diyebiliriz' ifadelerini kullanmıştı.

Hükümet yetkililerinin son sel felaketini kot farkıyla açıklamaları meseleyi tamamen çarpıtmaya dönük bir ifadedir. Karadeniz'in yaşadığı sel felaketleri AKP'nin rant politikalarının birebir bir sonucu olarak meydana gelmektedir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Genel Başkanı Necati Uyar, Hopa'da yaşanan sel felaketinin ardından yaptığı açıklamada “ barındırdığı yanlışlar nedeniyle Karadeniz Sahil Yolu'nun neden olduğunu belirterek, "Karadeniz Sahil Yolu'nun set oluşturduğu tüm Karadeniz

kentlerinde benzer sel baskınlarının yaşanmasının kaçınılmaz hale geldiği görülmektedir" ifadelerini kullanmıştı. Aradan geçen bir yıldan sonra açıklamanın doğruluğu bu kez Trabzon ve Giresun'da karşılığını bulmuş durumdadır.

Karadeniz Sahil Yolu projesine yönelik eleştirilere kulak tıkayan hükümetin felaketler sonrası yaptıkları açıklamaların bile yeni rant alanları oluşturacak bir mahiyette olması durumun vehametini kavramaktan oldukça uzak bir yerde durmaktadır. Bu ülkenin mühendislerinin, STÖ ve DKÖ'lerinin yaptıkları itirazları, eleştirileri görmezden gelerek Karadeniz Sahil Yolu'nu kentler ile Karadeniz arasına çeken, Karadeniz kentlerini bir yandan denizden kopartırken, diğer yandan kentleri sel baskınlarına mahkûm hale getiren AKP'nin rantçı anlayışı yaşanan felaketlerin başlıca sorumlusu durumundadır.

"Dere yatakları ve vadiler ile deniz arasına girerek, sistemin işlerliğini ortadan kaldırmış olan Karadeniz Sahil Yolu, yoğun yağışlarda yağmur sularının denize deşarjını kaçınılmaz olarak engellemektedir. Karadeniz, kentler, sahil yolu ve dereler bugünkü haliyle yerlerinde kaldıkça, hatalardan vazgeçilerek önlem alınmadıkça, Karadeniz kentleri açısından sel baskınlarından kaynaklı can ve mal kayıpları 'kader' değil, AKP hükümetinin aymazlığının doğal bir sonucudur. Karadeniz Bölgesi gibi yılın büyük bölümünde yağış alan bir coğrafyada bu durum, daha büyük felaketlere kapı aralamaktadır. Buradan Hükümeti bir kez daha uyarmak istiyoruz. "Karadeniz Sahil Yolu yerinde durdukça, Karadeniz kentlerinde dere yataklarının yanı sıra sokaklar, parklar, meydanlar ve okullar da büyük risk altındadır."

TMMOB Şehir Plancıları Odası, bir başka felaketin yaşanmaması için öncelikle sel baskınlarının başlıca nedeninin 'Karadeniz Sahil Yolu' olduğunun kabul edilmesi gerektiğini belirtmiş ve alınması gereken önlemleri şöyle sıralamıştır. "Yolun kent içi geçişlerinin alternatifleri hızla projelendirilmeli, kentler ile Karadeniz arasındaki set ortadan kaldırılmalı, yağmur sularının ve kentte yaşayanların Karadeniz'e erişimi kolaylaştırılmalıdır"

"Yerel rant baskısına direnemeyen dere yatakları mutlaka özgürleştirilmeli, yapılaşmadan arındırılmalı, üstü kapatılan derelerin açılması için yapılması gereken çalışmalar kısa süre içinde tamamlanmalıdır. Kent içinden geçen dereler üzerinde var olan köprü, menfez vb. alt yapı tesisleri bilimsel veriler temel alınarak yenilenmeli, suyun doğal akışını kolaylaştıracak, engel oluşturmayacak biçimde yapımları sağlanmalıdır. Karadeniz'de yapılan her yeni deniz dolgusunun, gelecekte ortaya çıkması olası bir felaketin ön adımı olduğu bilinciyle hareket edilmeli, denizlere yönelik insan eliyle yapılan müdahalelerin, bölge ekolojisinde ve coğrafyasında zincirleme değişimlere neden olacağı unutulmamalıdır. Başta

karayolu için yapılan dolgular olmak üzere, Karadeniz sahilinde sürdürülen tüm dolgu çalışmaları durdurulmalıdır. Son yıllarda sayıları hızla artan HES inşaatları, derelerin doğal yapısında bozulmaya, bitki örtüsünde tahribata neden olmasının yanı sıra, sel baskınlarında suya karışan malzemenin de artmasına neden olmaktadır. Derelerin doğal ortamında bozulmaya neden olan HES uygulamalarına son verilmelidir. Bölgede başta çay üretimi olmak üzere, tercih edilen tarım türü heyelanlara ve önemli toprak kayıplarına neden olmaktadır. Doğal bitki örtüsünde değişime ve tahribata neden olan uygulamalardan, orman açmalarından, çay, fındık vb. yeni tarım alanı oluşturulmasından kaçınılmalıdır. Karadeniz Sahil Yolu ve yapılan diğer yanlışlar, her yağışı sele, her seli felakete dönüştürmeye başlamıştır.”

Uzmanların görüşlerinden de yola çıkarak Karadeniz’de meydana gelen sel felaketleri sonrası ortaya çıkan manzaralar da duruma ilişkin hiçbir tedbirin yeterince alınmadığını görmekteyiz. Sel felaketi sonrası erken müdahalenin yapılmadığı, bölgede bulunan afet ekiplerinin yetersiz kaldığı, sonradan müdahale için gelen ekiplerin geç kaldığı, ekipler arasındaki koordinasyon eksikliği, coğrafyayı tanımayan ve afet konusunda yeterli bilgi ve birikime sahip olmayan memurların atanması, il ve ilçe afet planlarının mevcut durumu karşılamaktan uzak ve güncellenmemiş olması, kurumlar arası yetki çatışmasından kaynaklanan kargaşalar sel felaketlerinin halka olumsuz yansımada çarpan etkisi göstermektedir.

Tüm bu bilgiler ışığında Karadeniz’de yaşanan sel felaketlerinin neden ve sonuçlarıyla birlikte araştırılması elzem bir hale gelmiştir.